

WYDZIAŁ MATEMATYKI	
KARTA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu w języku polskim	METODY REPREZENTACYJNE
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Survey Sampling Methods
Kierunek studiów (jeśli dotyczy)	Matematyka, Matematyka i Analiza Danych
Specjalność (jeśli dotyczy)	Uczenie maszynowe i inżynieria danych (na kierunku Matematyka)
Poziom i forma studiów	I stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu	Wybieralny
Kod przedmiotu	
Grupa kursów	TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30		15		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90		60		
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę				
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	3		2		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			2		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1,1		0,6		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH
Znajomość podstawowych pojęć i twierdzeń rachunku prawdopodobieństwa, takich jak: zmienna losowa, rozkład prawdopodobieństwa, zbieżność rozkładów, prawa wielkich liczb, centralne twierdzenie graniczne.

CELE PRZEDMIOTU
C1 Prezentacja podstawowych schematów losowania. C2 Prezentacja różnych metod estymacji średniej i globalnej wartości cechy oraz liczby i frakcji elementów wyróżnionych w populacji w zależności od sposobu losowania próby. C3 Przekazanie wiedzy dotyczącej wyznaczania przedziałów ufności dla parametrów populacji. C4 Prezentacja metod radzenia sobie z problemem brakujących danych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
Z zakresu wiedzy student PEU_W01 zna podstawowe pojęcia metod reprezentacyjnych i podstawowe schematy losowania, PEU_W02 dla różnych schematów losowania zna metody estymacji średniej i globalnej wartości cechy oraz liczby i frakcji elementów wyróżnionych w populacji, PEU_W03 zna metody konstrukcji przedziałów ufności dla parametrów populacji, PEU_W04 zna sposoby radzenia sobie z problemem brakujących danych.
Z zakresu umiejętności student PEU_U01 potrafi pobrać próbę zgodnie z poznanymi schematami losowania,

PEU_U02 dla różnych schematów losowania potrafi wyznaczyć oszacowania średniej i globalnej wartości cechy oraz liczby i frakcji elementów wyróżnionych w populacji,
 PEU_U03 umie wyznaczyć przedziały ufności dla parametrów populacji,
 PEU_U04 potrafi poradzić sobie z problemem brakujących danych.

Z zakresu kompetencji społecznych student

PEU_K01 posiada umiejętność stawiania sobie celów i realizowania ich z zachowaniem dobrych interpersonalnych relacji z członkami społeczności akademickiej,
 PEU_K02 potrafi korzystać z literatury zalecanej do kursu oraz samodzielnie wyszukiwać dodatkowe materiały w celu poszerzenia swojej wiedzy.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Sprawy organizacyjne, omówienie karty przedmiotu i zasad zaliczania kursu. Populacja, cecha, parametr, próba losowa i plan losowania. Schemat losowania i operat losowania.	2
Wy2	Losowanie proste. Losowanie warstwowe. Alokacja próby między warstwy. Zasady tworzenia warstw. Warstwowanie po wylosowaniu próby.	2
Wy3 Wy4	Losowanie dwustopniowe. Optymalna lokalizacja próby. Schematy losowania: Rao-Hartleya-Cochrana, Hartleya-Rao, Sampforda, Suntera.	4
Wy5	Inne schematy losowania: losowanie systematyczne, losowanie dwufazowe. Badania powtarzalne.	2
Wy6	Statystyki opisowe.	2
Wy7 Wy8 Wy9	Wyznaczanie estymatorów średniej i globalnej wartości cechy oraz liczby i frakcji elementów wyróżnionych na podstawie prób wylosowanych zgodnie z poznanymi schematami losowania. Badanie własności estymatorów.	6
Wy10	Asymptotyczne aspekty w metodach reprezentacyjnych – centralne twierdzenie graniczne, zgodność estymatorów i ich asymptotyczna nieobciążoność.	2
Wy11	Ustalanie minimalnej liczebności próby.	2
Wy12	Konstrukcja przedziałów ufności dla parametrów populacji.	2
Wy13 Wy14	Estymacja parametrów przy brakujących danych. Imputacje.	4
Wy15	Kolokwium zaliczeniowe.	2
Suma godzin		30

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
Lab1	Zarządzanie danymi: sprawdzanie poprawności danych, tworzenie podzbiorów danych, scalanie danych.	2
Lab2	Losowanie proste i losowanie warstwowe przy użyciu wybranego pakietu statystycznego.	2
Lab3	Losowanie dwustopniowe, losowanie wielostopniowe, losowanie systematyczne i losowanie dwufazowe.	2
Lab4	Wyznaczanie estymatorów średniej i globalnej wartości cechy oraz liczby i frakcji elementów wyróżnionych na podstawie prób wylosowanych zgodnie z poznanymi schematami losowania. Badanie własności estymatorów.	4
Lab5	Konstrukcja przedziałów ufności.	2
Lab6	Estymacja parametrów przy brakujących danych. Imputacje.	3

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykład informacyjny, problemowy – metoda tradycyjna i prezentacja multimedialna.
 N2 Laboratorium.
 N3 Konsultacje.
 N4 Praca własna studenta – przygotowanie raportów z analizy danych.

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny: F – formująca, w trakcie semestru; P – podsumowująca, na koniec semestru	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	PEU_U01-PEU_U04 PEU_K01, PEU_K02	Odpowiedzi ustne, raporty.
F2	PEU_W01-PEU_W04 PEU_U01-PEU_U04 PEU_K01, PEU_K02	Kolokwium zaliczeniowe na wykładzie.
$P=0,7 \cdot F1 + 0,3 \cdot F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA**LITERATURA PODSTAWOWA:**

- [1] Bracha Czesław. Teoretyczne podstawy metody reprezentacyjnej. Wydawnictwo Naukowe PWN 1996.
 [2] Magiera Ryszard. Modele i metody statystyki matematycznej. Część I Rozkłady i symulacja stochastyczna. GIS 2005.
 [3] Magiera Ryszard. Modele i metody statystyki matematycznej. Część II Wnioskowanie statystyczne. GIS 2007.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [1] Singh Sarjinder. Advanced Sampling Theory with Applications. Kluwer Academic Publisher 2003.
 [2] Dorofeev Sergey, Grant Peter. Statistics for Real-Life Sample Surveys. Non-Simple-Random Samples and Weighted Data. Cambridge University Press 2006.

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Dr hab.inż. Maciej Wilczyński (Maciej.Wilczynski@pwr.edu.pl)